

FEDERALE OVERHEIDSDIENST BINNENLANDSE ZAKEN

[C – 2022/15330]

3 JULI 2022. — Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 30 november 2011 houdende veiligheidsvoorschriften voor kerninstallaties**Verslag aan de Koning**

Sire,

Ik heb de eer ter ondertekening van Uwe Majesteit een koninklijk besluit voor te leggen ter aanvulling van het koninklijk besluit van 30 november 2011 houdende veiligheidsvoorschriften voor kerninstallaties, waarbij bepaalde termijnen voor de verlenging van de uitbating van bepaalde kernreactoren voor de elektriciteitsproductie worden aangepast.

1. Inleiding

Het plan B van de regering om de energiebevoorradingszekerheid te waarborgen, voorziet in de aanpassing van de wettelijke planning van de kernuitstap voor een capaciteit van maximaal 2 GW, wat neerkomt op de verlenging van de uitbating van de kernreactoren van Doel 4 en Tihange 3 tot na 2025. Om de uitvoering ervan mogelijk te maken, stelt de regering voor het koninklijk besluit van 30 november 2011 houdende veiligheidsvoorschriften voor kerninstallaties te wijzigen.

De inwerkingtreding van bepaalde vereisten die zijn opgenomen in de wijziging van 19 februari 2020 van het koninklijk besluit van 30 november 2011 houdende veiligheidsvoorschriften voor kerninstallaties is immers gekoppeld aan de periodieke veiligheidsherziening van de reactoren. Het was de bedoeling dat alle acties die uit deze oefening voortvloeien, zodanig worden gepland dat ze vóór de volgende uitbatingsperiode worden geïmplementeerd. Bovendien werd de uitvoering van probabilistische veiligheidsstudies voor ongevallen van externe oorsprong afhankelijk gemaakt van het bestaan van een nieuwe uitbatingsperiode. Voor deze aanpak werd destijds gekozen in afwachting van een mogelijk principebeslissing voor een LTO in 2019-2020, waardoor er voldoende tijd overbleef om de studies en acties uit te voeren.

2. Elementen die moeten worden nageleefd om de nucleaire veiligheid te kunnen waarborgen:

Om de nucleaire veiligheid te kunnen waarborgen is het van essentieel belang dat voor de nieuwe uitbatingsperiode aan de volgende eisen wordt voldaan:

- Goedkeuring van een LTO-dossier met een actieplan in het kader van de 4e periodieke veiligheidsherziening;

- De verbetering van het ontwerp van de installaties, zodat deze blijven voldoen aan de minimale reglementaire vereisten (Koninklijk Besluit van 30 november 2011 houdende veiligheidsvoorschriften voor kerninstallaties);
- Waarborgen dat alle systemen, structuren en componenten die van belang zijn voor de nucleaire veiligheid, gekwalificeerd blijven op het gebied van het verouderingsbeheer;
- Garanderen dat men over voldoende competenties en menselijke middelen beschikt.

Tijdens de periodieke veiligheidsherziening (eerste punt), die samen met de reflectie over het ontwerp (tweede punt) wordt uitgevoerd, moet de exploitant corrigerende en verbeteringsacties bepalen, waarbij de verbeteringsacties enkel worden uitgevoerd indien zij "redelijkerwijze haalbaar" zijn. In het geval van een herziening van het ontwerp die aanvullend bij de periodieke veiligheidsherzieningen wordt uitgevoerd, wordt een gelijkaardig onderscheid gemaakt tussen de geïdentificeerde behoeften die leiden tot het uitvoeren van verbeteringen om daaraan te voldoen en de geïdentificeerde opportuniteiten die leiden tot het doorvoeren van verbeteringen waar dat redelijkerwijze haalbaar is.

De wijziging van de termijnen voor de verbeteringsacties heeft geen impact op het voldoen aan de minimale reglementaire vereisten die nu in de regelgeving zijn opgenomen. Deze vereisten blijven nageleefd zolang de "behoeften" of "corrigerende acties" voor de volgende uitbatingsperiode daadwerkelijk worden uitgevoerd.

Wat het ontwerp van de installaties betreft, hebben de behoeften in het algemeen hoofdzakelijk betrekking op de elementen van de ontwerpbasis die de normale werking van de reactoren, transiënten en ontwerpbasisongevallen omvatten, terwijl de opportuniteiten meestal verband houden met ongevallen en omstandigheden waarmee in de ontwerpuitbreiding rekening wordt gehouden, d.w.z. die in verband worden gebracht met een zeer kleine waarschijnlijkheid. De opportuniteiten kaderen in het proces van de "continue verbetering" dat bestaande reactoren ertoe dwingt hun veiligheidsniveau voortdurend te verhogen door progressief de technologische en menselijke vooruitgang te incorporeren.

Het feit dat er meer tijd wordt uitgetrokken voor het onderdeel "opportuniteiten voor verbetering" is ook gebaseerd op het volgende argument. De "opportuniteiten voor verbetering" vloeien voort uit de evolutie van de internationale kennis en praktijken. Het in kaart brengen van deze opportuniteiten en de omzetting ervan in concrete verbeteringen vergt tijd. De identificatie is gebaseerd op de follow-up van internationaal onderzoek en internationale ontwikkelingen en de concrete verbeteringen die deze in andere kerncentrales met zich meebrengen. De praktische vertaling voor een bepaalde reactor vereist vervolgens verdere studies om de haalbaarheid, de toegevoegde waarde en tenslotte de gedetailleerde definiëring van een wijziging te beoordelen. De laatste fase is de implementatie, die de termijnen voor de bestelling en bevoorrading omvat, alsook de tijd voor de uitvoering op het terrein. Het opleggen van een implementatietermijn tegen 2025 voor deze "opportuniteiten" zou tot gevolg hebben dat de exploitant zich moet beperken tot het definiëren van slechts een beperkt aantal verbeteropportuniteiten op basis van wat hij als "redelijkerwijze haalbaar" beschouwt binnen zo'n kort tijdsbestek. Wanneer de exploitant meer tijd krijgt zal hij een ambitieuzer actieplan voorzien dan het plan dat erop gericht is de "opportuniteiten" bij het begin van de nieuwe uitbatingsperiode te implementeren, wat de veiligheid ten goede zal komen.

3. Inachtnaam van het standstill beginsel

Op vraag van de Raad van State wordt verduidelijkt dat de termijnverlengingen waarin het besluit voorziet geen aanzienlijke vermindering uitmaken van het door de huidige regelgeving geboden beschermingsniveau.

Artikel 23, derde lid, 4°, van de Grondwet impliceert immers inzake de bescherming van een gezond leefmilieu een *standstill*-verplichting, die eraan in de weg staat dat de bevoegde regelgever het beschermingsniveau dat wordt geboden door de van toepassing zijnde regelgeving in aanzienlijke mate vermindert, zonder dat daarvoor redenen voorhanden zijn die verband houden met het algemeen belang.

Die verplichting ontzegt de overheid echter niet de bevoegdheid om te oordelen hoe het door artikel 23, derde lid, 4°, van de Grondwet gewaarborgde recht op de meest adequate wijze kan worden gewaarborgd.

In de voorgestelde aanpak wordt het niveau van de vereisten zoals oorspronkelijk voorzien gehandhaafd (er zijn immers geen inhoudelijke aanpassingen van de veiligheidsvereisten van het koninklijk besluit van 30 november 2011) en wordt de timing van de mogelijke "corrigerende acties" of "behoeften" om aan deze minimale vereisten te voldoen ook behouden (waardoor wordt gegarandeerd dat alle als essentieel beschouwde acties daadwerkelijk vóór een nieuwe uitbatingsperiode zullen zijn uitgevoerd).

Het minimaal beschermingsniveau dat door de veiligheidsvereisten van het koninklijk besluit van 30 november 2011 was vastgelegd, wordt dus niet verminderd in de voorgestelde aanpak en de standstill-verplichting wordt aldus gerespecteerd.

Het uitstel van de termijnen beperkt zich tot het gedeelte "opportu-niteiten voor verbetering" en het gedeelte "probabilistische veiligheids-studies van de kernreactoren voor gebeurtenissen van externe oor-sprong".

Het behouden van de bestaande implementatietermijn (2025) voor de "opportu-niteiten" zou volgens de vigerende regelgeving tot gevolg hebben dat de exploitant zich moet beperken tot het definiëren van slechts een beperkt aantal verbeteropportu-niteiten op basis van wat hij als "redelijkerwijze haalbaar" beschouwt binnen zo'n kort tijdsbestek. Wanneer de exploitant meer tijd krijgt voor de implementatie van de "opportu-niteiten", dient hij een ambitieuzer actieplan te voorzien dan het plan dat erop gericht is de "opportu-niteiten" bij het begin van de nieuwe uitbatingsperiode te implementeren, wat de veiligheid ten goede zal komen.

Voor wat betreft de probabilistische veiligheidsstudies, wordt er voorgesteld om, rekening gehouden met de tijd die nodig is om dergelijke studies uit te voeren, de bestaande richtsnoeren van arti-kel 30 van het koninklijk besluit van 30 november 2011 te handhaven: de uitvoering van studies voor de hervatting van de uitbat-ing en de verwezenlijking van de daaruit voortvloeiende acties volgens een door de autoriteit te rechtvaardigen en goed te keuren planning, met een maximale implementatietermijn die vergelijkbaar is met deze van de andere acties van de periodieke veiligheidsherziening. Hierbij valt op te merken dat dergelijke probabilistische studies een verificatie toelaten van de bestaande deterministische veiligheidsstudies, die de basis vormen van het veiligheidsontwerp en van de kerncentrales. Deze probabilistische studies vormen dus vooral een verificatie van het beschermingsniveau dan dat ze het eigenlijke beschermingsniveau bepalen.

4. Inachtna-me van versie 2020 van de WENRA-referentieniveaus

De WENRA-referentieniveaus werden opnieuw herzien (2020). Bij deze herziening werden de lessen die uit het ongeval in Fukushima-Daiichi voor de natuurverschijnselen werden getrokken, uitgebreid tot (onopzettelijke) externe risico's van menselijke oorsprong ("man made hazards") en tot interne risico's ("internal hazards"). De eisen met betrekking tot het beheersysteem werden ook aangescherpt door de nadruk te leggen op het begrip "leadership". M.b.t. het verouderings-beheer werden de eisen herwerkt om rekening te houden met de resultaten van de door de Europese Commissie georganiseerde "Topical Peer Review" en om de problematiek van de obsolescentie in te voeren.

Het FANC heeft zich, samen met de andere bij WENRA aangesloten regulatoren, ertoe verbonden deze nieuwe eisen in de nationale regelgeving op te nemen. Electrabel werd via ENISS geraadpleegd tijdens de door WENRA georganiseerde raadplegingsfase van de stakeholders voor deze nieuwe versie van de referentieniveaus. Rekening gehouden met de beslissing tot kernuitstap van de regering en gezien het feit dat Electrabel in november 2020 heeft afgezien van het project om de kernreactoren langer open te houden, werd dit project tot herziening van de regelgeving nog niet opgestart. Indien er een nieuwe uitbatingsperiode komt, is het primordiaal dat het veiligheids-niveau van de nucleaire vermogensreactoren aan alle eisen van WENRA dienaangaande voldoet.

Aangezien de exploitant, zoals bij de periodieke veiligheidsherzie-ning, verplicht is rekening te houden met de huidige normen en praktijken, zal hij bij zijn evaluatie rekening moeten houden met deze nieuwe eisen. Electrabel werd herhaaldelijk gewezen op de noodzaak om met de WENRA-referentieniveaus bij deze herziening op zijn minst als referentie rekening te houden. Het is de bedoeling deze referentie-niveaus in het koninklijk besluit van 30 november 2011 houdende veiligheidsvoorschriften voor kerninstallaties op te nemen via een later wijzigingsontwerp waarvoor meer voorbereiding nodig is om de regelgevende tekst aan te passen. Door deze daarin op te nemen zullen deze eisen meer reglementair gewicht krijgen.

Dit regelgevingsproject bestaat uit twee delen, een specifiek deel m.b.t. de kernreactoren en een algemeen deel over de kwesties inzake het beheer van de veiligheid en het leadership.

5. Inhoud van het besluit

Het besluit beperkt zich tot de herformulering van twee artikels van het koninklijk besluit van 30 november 2011 houdende veiligheidsvoor-schriften voor kerninstallaties, teneinde de inwerkingtreding van bepaalde vereisten aan te passen.

Artikel 1 wijzigt artikel 30 van het koninklijk besluit van 30 novem-ber 2011.

Het artikel wordt gewijzigd om de planning van de corrigerende acties vóór de nieuwe uitbatingsperiode en de planning van de verbeteringsacties uiterlijk drie jaar na de eerste herstart van de nieuwe uitbatingsperiode verplicht te maken.

Artikel 2 wijzigt het vijfde lid van artikel 44.

Het artikel wordt gewijzigd door als deadline de datum van het verslag van de volgende periodieke veiligheidsherziening vast te stellen voor de probabilistische studies van de kernreactoren voor gebeurtenissen van externe oorsprong en door te specificeren dat de daaruit voortvloeiende acties deel uitmaken van het actieplan van de periodieke herziening.

Ik heb de eer te zijn,

Sire,
van Uwe Majesteit,
de zeer eerbiedige
en zeer getrouwe dienaar,

De Minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen
en Democratische vernieuwing ,
A. VERLINDEN